Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pesuaineista ja pinta-aktiivisista aineista, asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 648/2004 kumoamisesta”

(COM(2023) 217 final – 2023/0124 (COD))

(2023/C 349/19)

Esittelijä: **Violeta JELIĆ**

Lausuntopyyntö	Euroopan parlamentti, 1.6.2023
	neuvosto, 7.6.2023
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artikla
Vastaava jaosto	sisämarkkinat, tuotanto ja kulutus
Hyväksyminen jaostossa	29.6.2023
Hyväksyminen täysistunnossa	12.7.2023
Täysistunnon numero	580
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	193/1/2

1. **Päätelmät ja suositukset**

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) suhtautuu myönteisesti pesuaineista annetun asetuksen (EY) N:o 648/2004 ([1]) päivittämiseen ja yksinkertaistamiseen, tarpeettomien tai vanhentuneiden osien poistamiseen ja toimivien osien säilyttämiseen. ETSK katsoo kuitenkin, että ehdotuksen muiden näkökohtien aiheuttama hallinnollisen taakan lisääntyminen heikentää järkeistämistoimien tuloksia tai saa jopa aikaan päinvastaisen vaikutuksen.

1.2 ETSK korostaa, että on tärkeää varmistaa johdonmukaisuus ja yhtenäisyys pesuaineasetuksen tarkistamisen ja esimerkiksi merkintöjä ja pakkaamista koskevaan asetukseen (CLP-asetus, (EY) N:o 1272/2008 ([2])) ja tuotteiden ekologista suunnittelua koskevaan asetukseen liittyvän muun lainsäädännöllisen ja teknisen kehityksen välillä.

1.3 ETSK on täysin sitoutunut kuluttajien ja ammattikäyttäjien turvallisuuden varmistamiseen mutta katsoo, että mikro-organismeja sisältäviä pesuaineita koskevat uudet vaatimukset ovat tarpeettoman tiukkoja ja joustamattomia ja että niissä on ristiriitaisuuksia. ETSK kehottaa mukauttamaan näitä sääntöjä, jotta niiden johdonmukaisuutta saataisiin lisättyä sekä tekstin sisällä että muihin toimintapolitiikkoihin nähden ja jotta ei estettäisi vaan voitaisiin tukea innovointia tässä kehittyvässä tuoteryhmässä.

1.4 ETSK suhtautuu myönteisesti EU:ssa valmistettujen ja maahantuotujen pesuaineiden ja pinta-aktiivisten aineiden markkinavalvontaa koskevien tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseen. Komitea katsoo kuitenkin, että velvollisuus luoda ja rekisteröidä tuotepassi jokaista pesuaineen tai pinta-aktiivisen aineen erää varten on liian raskas, ja kehottaa luomaan tuotepassin päivittämistä varten tarkoituksenmukaisemman mekanismin.

1.5 ETSK pyytää selventämään tarkemmin tuotepassin ja CE-merkinnän lisäarvoa markkinavalvonnan näkökulmasta, sillä tällaista tietoa ei sisälly komission vaikutustenarviointiin. Komitea toteaa, että vilpilliset CE-merkinnät voivat vaarantaa kuluttajien ja käyttäjien turvallisuuden ja heikentää sääntöjä noudattavien talouden toimijoiden tasapuolisia toimintaedellytyksiä.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 648/2004, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, pesuaineista (EUVL L 104, 8.4.2004, s. 1).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

1.6 ETSK korostaa, että erityiset ja tekniset vaatimukset on laadittava hyvissä ajoin, jotta ne on mahdollista panna täytäntöön, ja suosittaa sen vuoksi, että siirtymäkaudet alkavat vasta asiaa koskevien lisäsäädösten hyväksymisen jälkeen.

1.7 ETSK kannattaa tuotemerkintöjen selkeyden ja luettavuuden parantamista poistamalla säädösten päällekkäisyyksiä, yksinkertaistamalla merkintöjen sisältöä ja hyödyntämällä tehokkaasti digitaalisia tuoteselosteita. ETSK suosittaa, että valmiiksi pakattuihin tuotteisiin sovelletaan samoja merkintöjen digitalisointimahdollisuuksia kuin täyttömyyntiin ja että pesuaineiden merkintöjä selkiytetään korvaamalla teksti kuvamerkeillä tai symboleilla.

2. **Lausunnon taustaa**

2.1 Ehdotuksella päivitetään pesuaineita koskevia nykyisiä sääntöjä Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, kestävyyttä edistävän kemikaalistrategian ja EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvystä äskettäin annetun komission tiedonannon tavoitteiden mukaisesti. Ehdotuksella pyritään yksinkertaistamaan markkinasääntöjä poistamalla tarpeettomiksi tai ylimääräisiksi katsotut vaatimukset, ottamalla käyttöön vapaaehtoinen digitaalinen tuoteseloste niin, että tehdään ero valmiiksi pakattujen tuotteiden ja täyttömuodossa myytävien tuotteiden välillä, helpottamalla innovatiivisten turvallisten tuotteiden myyntiä, kun käyttöön otetaan mikro-organismien turvallisuusvaatimukset, sekä vahvistamalla täytäntöönpanoa tuotepassin käyttöönotolla.

2.2 Ehdotuksen yleisissä säännöksissä annetaan määritelmät pesuaineille, pinta-aktiivisille aineille ja muille käsitteille, joihin ehdotetun asetuksen tekstissä viitataan. Osaa määritelmistä on päivitetty ja selkeytetty.

2.3 Ehdotuksessa vahvistetaan pesuaineita ja pinta-aktiivisia aineita koskevat tuotevaatimukset, jotka liittyvät vapaaseen liikkuvuuteen, biohajoavuuteen, mikro-organismien käyttöön pesuaineissa sekä fosfaattien ja muiden fosforiyhdisteiden pitoisuuksien rajoittamiseen. Näistä kolmea viimeistä käsitellään tarkemmin asetusehdotuksen liitteissä.

2.4 Liitteessä I esitetään lopullista biohajoavuutta koskevat kriteerit ja testausmenetelmät pinta-aineille sellaisinaan ja pesuaineisiin sisältyvinä. Ne eivät ole olennaisilta osin muuttuneet asetuksen (EY) N:o 648/2004 säännöksiin verrattuina, koska kyseiset kriteerit ja testausmenetelmät ovat edelleen tarkoituksenmukaisia ja vastaavat viimeisintä kehitystä. Vanhentuneet primäärisen biohajoavuuden kriteerit on poistettu, samoin kuin sellaisten pinta-aktiivisten aineiden poikkeusmenettely, jotka eivät täytä lopullisen biohajoavuuden kriteerejä: poikkeusta käytettiin vain kerran, ja kyse oli yhdestä merkinnästä aikaisemmassa liitteessä V, jonka voimassaolo päättyi vuonna 2019, joten poikkeusmenettelyä ei enää pidetä tarpeellisena.

2.5 Ehdotuksen liitteessä II otetaan käyttöön mikro-organismeja sisältäviä pesuaineita koskevat vaatimukset tarkoituksena vahvistaa tällaisten tuotteiden turvallisuutta koskevat yhdenmukaistetut säännöt sekä asianmukaiset testausmenetelmät, joilla osoitetaan kyseisten sääntöjen noudattaminen. Liitteessä säädetään vaatimuksista, jotka virallisen tunnistamisen perusteella käytettäväksi sallittujen mikro-organismien (mikro-organismikantojen) tulee täyttää. Lisäksi edellytetään, että tällaiset mikro-organismit kuuluvat sekä direktiivissä 2000/54/EY ([3]) määriteltyyn riskiryhmään I (altistuminen biologisille tekijöille työssä) että Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) julkaisemaan tunnustetun turvallisuusolettaman (QPS) luetteloon. Liitteessä kielletään myös tiettyjen patogeenisten organismien tai muuntogeenisten mikro-organismien käyttö, väitteet mikrobeja tuhoavasta tai desinfioivasta vaikutuksesta, ellei pesuaine ole biosidivalmisteasetuksen (EU) N:o 528/2012 ([4]) mukainen, ja mikro-organismeja sisältävien pesuaineiden saattaminen markkinoille täyttöpakkaukseen myytävänä. Liitteessä vahvistetaan niin ikään mikro-organismeja sisältäviä pesuaineita koskevat pakolliset testausvaatimukset, joihin kuuluvat muun muassa vaatimus kolmannen osapuolen tekemästä testauksesta mikro-organismien vaikutusta koskevien väitteiden tueksi sekä välitöntä hengitysmyrkyllisyyttä koskeva *in vivo* -testi (asetuksessa (EY) N:o 440/2008 ([5]) esitetyllä testimenetelmällä B.2 eli OECD TG 403).

2.6 Asetuksessa (EY) N:o 648/2004 säädetyt fosfaattien ja muiden fosforiyhdisteiden pitoisuutta koskevat yksityiskohtaiset rajoitukset on sisällytetty ehdotukseen sellaisinaan.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/54/EY, annettu 18 päivänä syyskuuta 2000, työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen työssä (seitsemäs direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) (EYVL L 262, 17.10.2000, s. 21).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1).

([5]) Komission asetus (EY) N:o 440/2008, annettu 30 päivänä toukokuuta 2008, testimenetelmien vahvistamisesta kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annetun asetuksen (EY) N:o 1907/2006 nojalla (EUVL L 142, 31.5.2008, s. 1).

2.7 Ehdotuksessa kuvataan talouden toimijoiden eli valmistajien, maahantuojien, jakelijoiden ja valtuutettujen edustajien velvoitteet; valtuutetun edustajan tehtävä on juuri otettu käyttöön. Ehdotuksessa poistetaan aiempi vaatimus, jonka mukaan valmistajien on oltava sijoittautuneita EU:hun, mutta unionin ulkopuoliset valmistajat velvoitetaan nimeämään kirjallisella toimeksiannolla valtuutettu edustaja suorittamaan tietyt tehtävät (unioniin sijoittautuneille valmistajille tämä on vapaaehtoista).

2.8 Ehdotuksessa otetaan käyttöön uusi vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, joka pesuaineiden tai pinta-aktiivisten aineiden valmistajien tulee suorittaa ja joka perustuu päätöksessä N:o 768/2008/EY olevaan moduuliin A (sisäinen tuotannonvalvonta). Menettelyyn kuuluu valmistajan oma ilmoitus vaatimustenmukaisuudesta. Lisäksi edellytetään, että valmistaja laatii tekniset asiakirjat, jotka sisältävät kuvauksen pesuaineesta ja sen käyttötarkoituksesta, selosteet vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tehdyistä testeistä sekä ainesosaluettelon.

2.9 Ehdotuksessa vahvistetaan CE-merkintää ja pesuaineiden ja pinta-aktiivisten aineiden tuoteselosteita koskevat vaatimukset sekä säännöt, joita sovelletaan digitaaliseen tuoteselosteeseen, jos talouden toimija päättää käyttää sitä. Merkintävaatimukset kuvataan tarkemmin liitteessä V, jossa ne eritellään seuraavasti: sisältöä koskevat tiedot; annosteluohjeet; tiedot, jotka voidaan jättää pois fyysisestä tuoteselosteesta, jos ne esitetään digitaalisessa tuoteselosteessa; sekä kuluttajille tarkoitettujen pyykinpesuaineiden yksinkertaistettu annosteluohjetaulukko. Ehdotuksessa otetaan käyttöön myös tietovälineen käsite: tietovälineen kautta pääsee käsiksi digitaaliseen tuoteselosteen, ja sen on oltava liitettynä pesuaineeseen tai pinta-aktiiviseen aineeseen, niiden pakkaukseen tai niiden mukana seuraaviin asiakirjoihin.

2.10 Ehdotuksessa vahvistetaan käyttöön otettavaa tuotepassia ja sen sisältöä koskevat vaatimukset. Tuotepassin tarkoituksena on helpottaa markkinoille saatettaviin pesuaineisiin ja pinta-aktiivisiin aineisiin sovellettavaa, vaatimustenmukaisuusvakuutusta koskevaa menettelyä (hyödyntämällä keskusrekisteriä) sekä kyseisiä aineita koskevaa markkinavalvontaa. Tuotepassin tulee olla saatavilla edellä mainitun, tuotteeseen liitetyn tietovälineen kautta, ja sen on tarkoitus olla yhteentoimiva kaikkien sellaisten tuotepassien kanssa, jotka on otettu käyttöön esimerkiksi kestävyysperiaatteiden mukaisten tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan lainsäädännön nojalla. Komission on määrä hyväksyä täytäntöönpanosäädös, jossa säädetään tuotepassia ja tietovälinettä koskevista teknisistä vaatimuksista.

2.11 Komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä edellisissä kohdissa kuvattujen vaatimusten mukauttamiseksi tekniseen, tieteelliseen ja markkinoiden kehitykseen.

2.12 Siirtymä- ja loppusäännösten 32 artikla sisältää uudelleentarkastelulausekkeen, joka koskee mikro-organismeja sisältäviin pesuaineisiin liittyviä vaatimuksia ja jossa komission edellytetään arvioivan kyseisten sääntöjen merkityksellisyyttä ja tehokkuutta viimeistään kolmen vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

3. **Yleis- ja erityishuomiot**

3.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea katsoo, että pesuaineista annetun asetuksen (EY) N:o 648/2004, jäljempänä ”pesuaineasetus”, tavoitteet ovat merkityksellisiä, asetus toimii hyvin ja sen tavoitteet on saavutettu suurelta osin.

3.2 ETSK kannattaa komission pyrkimystä saattaa pesuaineasetus ajan tasalle, jotta voidaan ottaa huomioon vuoden 2004 asetuksen antamisen jälkeen tapahtunut tekninen, kaupallinen ja poliittinen kehitys. Komitea tukee komission tavoitetta yksinkertaistaa talouden toimijoita – erityisesti pk-yrityksiä – koskevia vaatimuksia sekä poistaa päällekkäisyydet ja toistot muihin EU:n säädöksiin nähden. ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotuksessa esitettyihin yksinkertaistuksiin mutta katsoo, että hallinnollisen taakan keventäminen jää komission tarkoittamaa vaatimattomammaksi ja että käytännössä taakka kasvaa merkittävästi muilla aloilla ([6]).

3.3 Pesuaineasetuksen tarkistuksen ohella myös useita muita pesuaineisiin vaikuttavia ehdotuksia tarkistetuiksi tai uusiksi säädöksiksi käsitellään parhaillaan. Näihin kuuluvat muun muassa luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva asetus (CLP-asetus, (EY) N:o 1272/2008) ja tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva uusi asetus. ETSK korostaa, että on tärkeää varmistaa näiden eri säädösten täydellinen johdonmukaisuus ja yhtenäisyys sekä välttää eroavuuksia ja päällekkäisyyksiä niiden säännöksissä.

([6]) Lisätietoja pesuaineteollisuuden hallinnollisesta taakasta esitetään tiedotteessa Factsheet on the Cumulative Cost Assessment, jonka on koostanut alalla toimiva järjestö AISE (International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products).

3.4 ETSK kannattaa komission ehdotukseen sisältyvää pesuaineen yksinkertaistettua määritelmää, joka on sekä talouden toimijoiden että viranomaisten helpommin ymmärrettävissä ja sovellettavissa. Kun viittaus tiettyihin ainesosaluokkiin (saippuat ja/tai pinta-aktiiviset aineet) poistetaan pesuaineen määritelmästä, siitä tulee aiempaa kattavampi ja tulevan innovoinnin soveltamisala kyseisessä tuoteryhmässä selkeytyy.

3.5 ETSK suhtautuu myönteisesti pinta-aktiivisten aineiden biohajoavuusvaatimusten säilyttämiseen ja kannattaa poikkeusmenettelyn poistamista, koska se ei ole enää käytössä. Tämä auttaa yksinkertaistamaan ja selkeyttämään säännöksiä talouden toimijoiden ja viranomaisten kannalta.

3.6 ETSK katsoo, että ehdotetut mikro-organismeja sisältäviä pesuaineita koskevat vaatimukset ovat kohtuuttoman määrääviä eivätkä ne sovellu hyvin pesuaineille. Liitteessä II määriteltyjä testausvaatimuksia pidetään liian raskaina erityisesti pk-yrityksille. Suihkemuotoisten pesuaineiden sisältämien mikro-organismien on läpäistävä välitöntä hengitysmyrkyllisyyttä koskeva selkärankaisilla eläimillä tehtävä testi, mikä tarkoittaisi yleensä noin 30 eläimen hengen uhraamista testiä kohden. Tämä heikentää tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annettuun direktiiviin 2010/63/EU ([7]) sisältyvää sitoumusta. Tällainen testaus ei myöskään ole tarpeen, koska turvallisuuden määrittämiseksi on olemassa vaihtoehtoisia menetelmiä (esim. interpolointi aiempien tietojen perusteella, *in vitro* -testit ihmisen solulinjoilla tai todistusnäyttö, erityisesti kun otetaan huomioon vaatimus mikro-organismin kuulumisesta riskiryhmään I ja QPS-luetteloon).

3.7 ETSK:n mielestä ei ole asianmukaista edellyttää, että pesuaineissa käytettävät mikro-organismit kuuluvat EFSAn julkaisemaan QPS-luetteloon. Se ei ole edellytyksenä edes mikro-organismin käytölle elintarvike- ja rehuteollisuudessa, vaan on pikemminkin vain EFSAn jatkoarvioinnin lähtökohta. Vaikka mikro-organismit eivät sisältyisi QPS-luetteloon, niiden turvallisuutta on silti mahdollista arvioida ja niitä voidaan käyttää elintarvikkeissa ja rehuissa, mutta pesuaineiden osalta tämä olisi mahdollista vasta myöhemmin komission suoritettua vaatimusten virallisen uudelleentarkastelun tai tarkistuksen. Ei vaikuta oikeasuhtaiselta, että pesuaineille asetetaan tiukemmat säännöt kuin suoraan nautittaville elintarvikkeille. Jos toisaalta QPS-luetteloa koskeva vaatimus olisi pakollinen, olisi ETSK:n mielestä perusteetonta vaatia, että mikro-organismeja sisältäviin pesuaineisiin merkitään varoitus siitä, ettei tuotetta saa käyttää pinnoilla, jotka joutuvat kosketuksiin elintarvikkeiden kanssa.

3.8 Sellaisten mikro-organismien rajoittaminen, joita voidaan käyttää uudessa liitteessä II kuvatulla tavalla, voi haitata innovointia tai estää sen. Rajoituksia asetettaessa ei oteta huomioon, että mikro-organismeja sisältävät pesuaineet kuuluvat jo pesuaineasetuksen ja muun lainsäädännön, kuten yleisen tuoteturvallisuusdirektiivin, soveltamisalaan, eikä myöskään teollisuuden kehittämiä puitteita, joiden avulla mikrobien ainesosiin liittyviä riskejä voidaan hallita asianmukaisesti. Ehdotuksen mukaan tutkimus- ja kehitystarkoituksia varten markkinoille saatetut pesuaineet vapautetaan liitteessä II olevassa 1 kohdassa vahvistetuista vaatimuksista, mutta uusien mikro-organismien (tai niiden kantojen) kaupallinen käyttö on kuitenkin mahdollista ainoastaan 32 artiklaan sisältyvän uudelleentarkastelulausekkeeseen ja/tai delegoitujen säädösten pohjalta. ETSK kehottaa ottamaan käyttöön vähemmän rajoittavan prosessin, jotta voidaan edistää ja tukea innovointia tällä kasvavalla tuotesegmentillä.

3.9 ETSK tukee komission esitystä fosfaattien ja muiden fosforiyhdisteiden pitoisuuksia koskevien voimassa olevien rajoitusten säilyttämisestä, sillä niillä on pystytty menestyksekkäästi vähentämään fosforin käyttöä vuodesta 2014 lähtien ja rajaamaan se vain tarkoituksiin, joissa sillä on ratkaisevan tärkeä merkitys tai joissa sen rajoittaminen aiheuttaisi vielä suurempia kielteisiä vaikutuksia ympäristöön, turvallisuuteen ja/tai puhdistustehoon ([8]).

3.10 ETSK katsoo, että ehdotuksessa yksilöityjen talouden toimijoiden, erityisesti 8 artiklassa kuvatun valtuutetun edustajan, rooleja ja velvoitteita on selkeytettävä. Tapauksissa, joissa unionin ulkopuolelle sijoittautunut valmistaja velvoitetaan nimeämään tällainen valtuutettu edustaja, jää epäselväksi, tuleeko toimeksiantoon, jonka valmistaja kyseiselle edustajalle antaa, sisältyä esimerkiksi velvollisuus toimittaa jäsenvaltioiden nimetyille elimille ainesosaluettelo 7 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi on tärkeää, että valmistajiin sovelletaan samoja velvoitteita sekä unionissa että sen ulkopuolella ja että on kiistatonta, miten nämä velvoitteet on täytettävä.

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/63/EU, annettu 22 päivänä syyskuuta 2010, tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta (EUVL L 276, 20.10.2010, s. 33).

([8]) Ammattimaisen pyykinpesun ja astianpesun merkitys fosfaatin ja muiden fosforiyhdisteiden jätevesiin päätymisen kannalta, Umweltbundesamt 98/2021.

3.11 ETSK pyytää selventämään tarkemmin tuotepassin ja CE-merkinnän lisäarvoa keinoina osoittaa ja/tai todentaa pesuaineasetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuus. Komission vaikutustenarviointiraportissa ei yksilöidä näiden vaatimusten käyttöönoton perusteeksi mitään erityistä vaatimusten noudattamiseen liittyvää ongelmaa tai kuluttajille aiheutuvia turvallisuusriskejä, eikä tuotepassia ja CE-merkintää koskevia vaatimuksia mainita käsitellyissä toimintavaihtoehdoissa, joten tiedot niiden vaikutusten arvioinnista puuttuvat. ETSK kannattaa kuitenkin velvollisuutta soveltaa tuotepassia tasapuolisesti kaikkiin pesuaineiden tai pinta-aktiivisten aineiden valmistajiin riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet unioniin vai sen ulkopuolelle, jotta tuonti ei vaaranna eurooppalaisten tuotteiden kilpailukykyä.

3.12 CE-merkinnän kiinnittäminen ei sinänsä ole osoitus siitä, että vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt on suoritettu asetuksen mukaisesti, vaan valvontaviranomaisten on edelleen todennettava asia, kuten nykyistäkin asetusta sovellettaessa. Samanlaisen lainsäädännön piiriin kuuluvissa muissa tuoteryhmissä tiedetään esiintyvän vilpillisiä CE-merkintöjä, joiden vuoksi kuluttajat saattavat joutua alttiiksi terveys- ja turvallisuusriskeille.

3.13 ETSK edellyttää, että mahdollinen pesuaineasetuksen nojalla käyttöön otettava tuotepassi integroidaan täysin muun lainsäädännön, kuten tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan asetuksen, nojalla käyttöönotettuihin passeihin. Talouden toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, ja viranomaisten hallinnollisen taakan minimoimiseksi on tärkeää turvata johdonmukaisuus ja välttää päällekkäisiä tai toisistaan poikkeavia vaatimuksia.

3.14 ETSK katsoo, että nyt ehdotetut tuotepassia koskevat tietovaatimukset ovat ristiriidassa hallinnollisen taakan vähentämisen kanssa. Tuotepassin laatiminen, ilmoittaminen rekisteriin ja uuden tietovälineen tulostaminen/liittäminen jokaista yksittäistä tuote-erää varten ei ole toimiva eikä oikeasuhtainen ratkaisu, ja vaatimus näiden toimien toteuttamisesta ennen markkinoille saattamista aiheuttaa todennäköisesti häiriöitä ja viivästyksiä toimitusketjuissa. ETSK suosittelee, että komissio muuttaa nämä vaatimukset toimivammiksi siltä osin kuin on kyse vaadittavien toimien toistuvuudesta tai niiden tarpeen laukaisevasta perusteesta.

3.15 ETSK toteaa, että tuotepassiin liittyviä erityisiä ja teknisiä vaatimuksia on määrä täsmentää myöhemmin täytäntöönpanosäädöksessä. Nämä ovat kriittisiä tekijöitä ehdotetun asetuksen täytäntöönpanossa. ETSK korostaakin, että oikeudellisen epävarmuuden välttämiseksi nämä vaatimukset on tärkeää hyväksyä hyvissä ajoin ennen asetuksen voimaantuloa. Jotta talouden toimijoilla on riittävästi aikaa panna säännökset täytäntöön, ETSK suosittelee, että tarkistetun pesuaineasetuksen täytäntöönpanoa koskevat siirtymäkaudet alkavat vasta sen jälkeen, kun komissio on täyttänyt lainsäädäntövelvoitteensa.

3.16 ETSK kannattaa luopumista CLP-asetuksen mukaisesti vaarallisiksi luokiteltujen pesuaineiden ainesosaluettelosta, koska näin poistetaan tarpeeton päällekkäisyys kyseisen asetuksen säännösten kanssa. Vaarattomien pesuaineiden osalta ETSK ehdottaa, että ainesosaluettelo olisi toimitettava jäsenvaltioiden nimeämien elinten perustellusta pyynnöstä, jonka syynä ovat havaitut kuluttajansuojaan liittyvät tarpeet tai huolenaiheet. Näin sanamuoto olisi yhdenmukaisempi ehdotetun asetuksen 8 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja CLP-asetuksen liitteen VIII kanssa.

3.17 ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotettuihin merkintävaatimuksia koskeviin muutoksiin, joilla poistetaan CLP-asetuksen ja pesuaineasetuksen päällekkäisyys ainesosien tunnistamisen osalta, joskin muutokset ovat melko rajallisia. Muutokset auttavat selkeyttämään merkintöjä ja parantamaan niiden merkityksellisyyttä kuluttajien/loppukäyttäjien kannalta, sillä riippumattoman tutkimuksen mukaan nämä pitävät parempina merkintöjä, joissa on vähemmän mutta selkeämpää tietoa ([9]). ETSK ehdottaakin, että pesuaineiden tuoteselosteita yksinkertaistetaan korvaamalla teksti kuvamerkki- tai symbolijärjestelmällä.

3.18 ETSK kannattaa ehdotuksen säännöksiä, joissa säädetään mahdollisuudesta käyttää digitaalista tuoteselostetta. Se auttaa parantamaan fyysisten merkintöjen helppolukuisuutta ja lisäämään tiedonsaannin ja kielen valinnan helppoutta sekä selkeyttä kuluttajan/loppukäyttäjän kannalta. ETSK kannattaa myös pääsyä sekä digitaalisiin merkintöihin että tuotepassitietoihin yhden tietovälineen kautta, jotta voidaan minimoida sekaannukset ja merkintöjen epäselvyys.

([9]) Geuens M., Byrne D., Boeije G., Peeters V., Vandecasteele B., Investigating the effectiveness of simplified labels for safe use communication: the case of household detergents, International Journal of Consumer Studies, 2021; 45(6): 1410–24, https://doi.org/10.1111/ijcs.12662.

3.19 ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotukseen, jonka mukaan täyttömyyntiin tarkoitetuissa tuotteissa suurin osa vaadituista merkinnöistä voidaan toimittaa digitaalisesti, mutta pohtii, eikö myös valmiiksi pakattuihin tuotteisiin voitaisi soveltaa samoja sääntöjä kuin täyttömyyntiin. Näin voitaisiin paremmin varmistaa markkinoille saatettavia pesuaineita koskevat tasapuoliset edellytykset.

Bryssel 12. heinäkuuta 2023.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puheenjohtaja
Oliver RÖPKE